

Türkiye Kimya-İş

haziran.1974

TÜRKİYE KİMYA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANI

sayı:41 yıl:4

SENDİKACILIĞIMIZ YENİ BOYUTLAR KAZANIYOR

**İŞÇİ SINIFI
GENÇ,
DİNAMİK
VE DEVRİMCİ
LİDERLERİNİ
YETİŞTİRECEKTİR**

GENEL YÜRÜTME KURULUMUZ TOPLANTI HALİNDE.
BELKİS KAYA, MEHMET ATAY, DİNÇER DOĞU, HÜSAMETTİN BAKAN, CEMAL POLAT

sorumluluğumuzun, görevimizin, gücümüzün, bilincindeyiz

İlkin Olağan Genel Kurul, ardından olağanüstü genel kurulumuz toplandı ve sonuçlandı.

Genel kurulumuzda bazı tartışmalar oldu. Ancak bütün bunlar delegelerin oyları ile karara bağlandı ve delegeler temsil ettikleri Kimya-İş üyesi işçiler adına "doğru olan görüş, doğru olan yol bu yoldur" dediler. Artık genel kurul tartışmalarını, iç çekişmeleri bir yana koyup önümüzdeki büyük görev günlerine hazırlanalım. Kestirmeden söyleyelim önümüzdeki günler, aylar, yıllar Kimya-İş için bir sıçrama, bir büyüme, Türkiye çapında örgütlenme ve yayılma dönemidir.

Bu üstesinden gelinmesi incelik, fedakarlık, çalışkanlık isteyen zor bir görevdir. Bu sendikal örgütlenmenin, hele hele devrimci bir sendikanın örgütlenmesinin önüne dikilecek engeller arasında ustalıklı bir politika sürdürmeyi başarabilecek deney ve bilgi birikimine sahip kadroları gerektiren bir görevdir.

Övünerek belirtelim : Bu gün Kim-

ya-İş Sendikasının Yönetim ve Yürütme Kurulları dinamik, bilinçli, işçi sınıfı hareketinin en iyi unsurları olmaya aday arkadaşlardan oluşmuştur. Asıl önemlisi bu gün Kimya-İş Sendikasının tabanı hızla gelişen bilinçlenen bir tabandır. Nice şerefli direnişlere, ekonomik zaferlere imzasını atmış, nice yiğit grevlerin üstesinden gelmiş ve saflarında işçi sınıfının devrimci düşüncesini onurla yaşatan bir tabandır.

Ancak yukarıda sıraladığımız olumlu nitelikler, olumlu yanlar bizi asla ve asla rehavete sevk etmemelidir. Şimdi Genel Başkandan, bir işyerine yeni girmiş en yeni işçi arkadaşımıza kadar bütün Kimya-İş üyelerinin bir seferberliğe hazırlanmaları gerekmektedir. Fabrikalarımızdaki devrimci birliğimizi pekiştirmek, sarı sendikaların zulmü altında alınterleri işverenlere, peşkeş çekilen işçi kardeşlerimizi, bu zulümden kurtarmak ve onları Kimya-İş'in devrimci bayrağı altında toplamak zorundayız. Henüz sendikalaşmamış ve hayatları sömürücü işverenlerin insafına terk edilmiş

binler ve binlerce işçi kardeşimizi bir sendikanın çatısı altına çağırarak, onlara yol yordam göstermek bizler için ertelenemez bir görevdir.

Artık eski zamanlarda alışıldığı gibi, "sendikam grev derse greve çıkarım, kongre var derse, gelir oy atarım, ötesine de karışmam. Onu sendika daki görevli arkadaşlar halleder" diyemeyiz. Bu gün hepimiz, ama eksiksiz hepimiz sendikamızın, işçi sınıfı hareketimizin adsız bir eri gibi, şan şeref beklemeden, çıkar gözetmeden aralıksız çalışmak, Kimya-İş'in devrimci bayrağının ışıklandırıldığı bütün iş yerlerinde, işçi sınıfının hareketinin şerefli bayrağının bütün işçi sınıfının başı üstünde dalgalanması için gayret göstermek zorundayız.

Görev ve sorumluluk duygumuzla sınıfımızın mücadelesinde yerimizi alalım, sarı sendikaların ipliğini bir kere daha, bir kere daha pazara çıkaralım; sendikasız kardeşlerimizi sendikal örgütlerin çatısı altına toplayalım, işçi sınıfının devrimci düşüncesini sınıfımızın içinde kökleştirelim.

SENDİKAMIZIN YENİ

OLAĞAN ÜSTÜ GENEL KURULLA SEÇİLEN GENEL YÜRÜTME KURULU :

GENEL BAŞKAN : DİNÇER DOĞU
GENEL BAŞKAN VEKİLİ : MEHMET ATAY
GENEL SEKRETER : HÜSAMETTİN BAKAN
ÜYE : BELKİS KAYA
ÜYE : CEMAL POLAT

ONUR KURULU ÜYELERİ :

ATILLA BÜYÜKFIRAT - ERTUĞRUL TANSI
KAMİL AKPINAR

DENETİM KURULU ÜYELERİ :

MEHMET ALTUNAY - TÜRKAN ÖNİŞ
KAZIM KORKMAZ

4-5 MAYIS'TA OLAĞAN, 5 HAZİRAN'DA

Sendikamız son derece hareketli ve önemli bir ay geçirdi. Bilindiği gibi 4 - 5 Mayıs günleri 13. Olağan Genel Kurulumuz toplanmış ancak aşağıda ayrıntılı olarak anlatacağımız nedenlerden dolayı tam bir ay sonra, 5 Haziran günü olağanüstü genel kurulun toplanması gerekmişti.

13. Olağan Genel Kurulumuz 4-5 Mayıs 1974 günleri yapıldı. Fabrikalarda ki işçi arkadaşlarımızı temsil eden 62 işçi delegenin katıldığı genel kurulumuzun ilk günü daha çok konukların konuşmaları ve çeşitli komisyonların çalışmalarını ile geçti. İkinci gün ise ağırlık seçimlerde idi. Üç yıl müddetle sendikamızı yönetecek olan arkadaşlarımızın seçilmesi gereken genel kurulda yapılan seçimin sonuçları açıklanır açıklanmaz, ilk endişeler, kuşku da ortaya çıktı. Birbirleriyle anlaşmış, hemen her konuda hiç olmazsa ilkelerde anlaşmış arkadaşların seçilmesi gereken yürütme ve yönetim kurullarına aralarında derin fikir ayrılıkları, dünya görüşü farkları olan kişiler birlikte seçilmişlerdi. Ancak delegelerin oyları ile ve tamamen demokratik esaslara uygun olarak seçilen bu kurulların geçerliliği üstüne elbette tek bir söz bile söylenemezdi. Nitekim öyle oldu ve gerek yönetim gerekse yürütme kurullarımız genel kurulun hemen ardından çalışmalarına başladılar.

Ne var ki bu kurulların daha ilk toplantılarında anlaşmazlıklar patlak verdi. Yürütme Kurulu, görev bölümü yapmak için toplandığında, Yürütme Kurulu üyesi Salih Özbek alınan karara muhalif kalmış ve Yürütme Kurulumuzun diğer üyeleri de, "arkadaş 4'e karşı 1 oyla, bizim dediğimiz görüş ağırlık kazandı, sen de ona uyacaksın" demek yerine, sendika içi demokrasinin kurallarına uydular ve konuyu Genel Yönetim Kuruluna götürdüler.

Ancak Genel Yönetim Kurulunda da derin görüş ayrılıkları bulunan kişiler vardı ve Genel Yönetim Kurulundan da sağlıklı karar çıkarmak mümkün olmuyordu. Üstelik Genel Yönetim Kurulu toplantısında, görüşmeler sırasında görüş ayrılıklarının gerçekten çok derin olduğu ve aynı organ içinde bulunmanın mümkün olmadığı iyice ortaya çıkmıştı. Bunun üzerine Genel Başkan Dinçer Doğu nun önerisi ile Genel Yönetim Kurulu, Olağanüstü Genel Kurula gidilmesini ve kararın delege arkadaşlar tarafından verilmesini kararlaştırdı.

İşte bu andan itibaren de bu yazımın içinde belirtmeden edemeyeceğimiz ve Kimya-İş Sendikasının bütün bilinçli, devrimci, işçiden yana arkadaşlarca bilinmesi gereken olaylar cereyan etti. Delege arkadaşlarımızın devrimci kararlılığının kendilerine yeniden seçilme olanağı vermeyeceğini anlayan bir grup fabrika fabrika dolaşarak, işverenlerle yakışsız ilişkiler kurarak, işçi arkadaşların akıllarını bir dizi yalanla, ağırsız suçlama ile çelmek için geceli gündüzlü ve birer yalan makinası halinde çalışmaya başladılar. Bu arada gizli toplantılar düzenlenmek istendi. Ne var ki pek az arkadaşımız bu toplantıya katıldı. Katılanlar ise toplantıda ortaya çıkan ard hesapların, kirli planların karşısında gerçeği olanca çıplaklığı ile gördüler.

Olağanüstü genel kurula gidilmeden önce Sendikamızın tabanında kaynatılmak istenen bu cadı kazanının amacı neydi? Siyasi bir amaç mı? Hayır: Karalamak istenen yönetici arkadaşların önemli hataları, bağışlanmaz suçları, suistimalleri mi olmuştuk? Hayır: Bir tek amacı vardı bütün bunların: Kişisel hesaplar. Sendikacılığı bir geçim kapısı bir meslek haline getirmek isteyen ve artık işçi sınıfı saflarında bir daha hayat hakkı bulması olanaksız hale gelen "eski sendikacılık" anlayışını hortlatmak...

GENEL BAŞKAN DİNÇER DOĞU
AÇIŞ KONUŞMASINI YAPARKEN

Ancak özü böyle olan muhalif kanat Kimya İş'in bilinçli delegelerinin karşısına böyle çıkamayacaklarını iyi bilmekteydiler. Üstelik aralarına aldıkları bazı unsurlar meseleye salt kişisel çıkar açısından bakmıyor, aslında gerici, işçi sınıfına aykırı bir dünya görüşünü sendikamıza hakim kılmak, Kimya-İş'in şeref dolu devrimci geleneğini yıkmak, özünde patronların icazetine ve iznine bağlı bir sendikacılığın tohumlarını saflarımızda yeşertmek hesabını yapıyorlardı. İşte bu yüzden de Olağanüstü Genel Kurul günü yaklaştıkça bu gerici kanadın saldırıları, suçlamaları gittikçe çamurlaştı ve siyasal bir nitelik kazanmaya başladı.

Nitekim Olağanüstü genel kurul sırasında da bu durum olanca açıklığı ile ortaya çıkacak ve o ana kadar "Bu arkadaşlar da bu sendikaya emek vermiş eski arkadaşlarımızdır. Onları böyle kaybetmesek. Barışırsek ne olur?" diye düşünenler tavırlarını netleştirmeleri gerektiğini iyice kavrayacaklardı.

Olağanüstü kongreye işte bu hava içinde gidildi.

Olağanüstü Genel Kurul 5 Haziran 1974 günü Lastik-İş Sendikasının Merter Sitesindeki salonunda toplandı. Toplantı Genel Başkan Dinçer Doğu'nun kısa bir açış konuşması ile başladı ve daha sonra Başkanlık Divanı seçimine geçildi. Başkanlığa DİSK ve Maden - İş Genel Başkanı Kemal Türkler, Başkan vekilliğine DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker seçildiler. Başkanlık divanının öteki üyelerinin seçiminden sonra sözü tekrar Dinçer Doğu aldı ve Olağanüstü kongreye gidilmesinin sebeplerini uzun uzun anlattı. Doğu konuşmasında "Bu toplantı bir karar, bir hesaplaşma toplantısıdır. Burada iki dünya görüşü, iki zihniyet hesaplaşacak ve Kimya - İş Genel Kurulunun delegeleri de seçimlerini yapacaklardır. Yapılacak seçimin sonucu ne olursa olsun kongremizin demokratik kurallara sonuna kadar saygılı olması şarttır. Burada kimse sözüm vardı da söyleyemedim, söyletmediler de

mesin" dedi. Gerçekten de daha sonra söz alan konuşmacılar bütün diyeceklerini eksiksiz söylediler. Genel Kurulda söz alan muhalif konuşmacılar ve Salih Özbek genellikle Genel Başkan Dinçer Doğu'ya suçlamalar yönelttiler. Bu arada sendika içindeki uzmanlar da sık sık konu edildi ve yer yer "ihbar" niteliğinde iddialar öne sürüldü. Daha sonra de-

YÖNETİCİLERİ SEÇİLDİ

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULUMUZ TOPLANDI

lege olmayan Ertuğrul Altay'a söz verilip verilmemesi tartışıldı ve yapılan oylamadan sonra Ertuğrul Altay da söz aldı. Altay da konuşmasında Genel Başkan ve aralarında uzmanların da bulunduğu kişilere çeşitli suçlamalar yöneltti. Son olarak bütün eleştirilere cevap vermek üzere Genel Başkan Dinçer Doğu kürsüye geldi. Dinçer Doğu çok uzun konuşmasında suçlamaları tek tek ele aldı

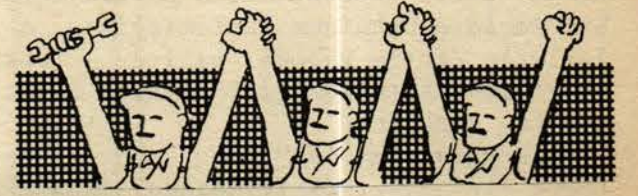
Hepsini uzun uzun cevapladı. Bu arada muhalefette yer alanların gerçek niyet ve özlülerinin ne olduğunu da uzun uzun anlattı. Hele Ertuğrul Altay'a kongre öncesinde polisle işbirliği yapıp yapmadığını sorması ve bu sorusunun cevapsız kalmasından sonra kongrenin sonucu iyice belli olmuştu. Doğu konuşmasını alkışlar arasında bitirdi ve oylamaya geçildi. Oylama sonuçlarına göre de-

legeler arasında "devrimcilerin listesi" olarak anılan ve Dinçer Doğu'nun başında bulunduğu liste "silme" kazandı. Karşı gruptan bir tek kişi bile ne yü-rütme nede yönetim kurulunda görev almadı.

Seçimlerden sonra bir konuşma yapan Genel Başkan Dinçer Doğu ; " Bu olağan üstü genel kurul, örgütümüzün güçlenmesini sağlamış, işçi sınıfı için mücadele etme gücünü yitirmiş kişilerin, kişisel çıkarları için bir örgütü bölme çabalarının çaresizliğini ispatlamıştır. Hiç bir fert, bu örgütü bölme gücüne ve yetkisine sahip değildir.

Örgütümüzün devrimci niteliği ve bütünlüğü tabanımızın gücüyle korunmuş, korunacaktır. Bu Olağan üstü Genel Kurul, örgüt içi demokrasiye bir örnek-tir. Kimya - İş'in onuruna üyelerinin olgunluğuna ve bilincine yaraşır bir tarzda olmuştur.

Bunun bütün örgütlere örnek olmasını dilerim ..."

GENEL YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

NURTEN ARICAN
1939 ORDU doğumlu
İ.E.KİMYA EVİ TAŞ'DE
İLAÇ İŞÇİSİ

ZİYA TOP
1946 SİVAS doğumlu
PERTRİKS'DE
PİL İŞÇİSİ

ALİ ÖZGÜL
1947 BİLECİK doğumlu
MARSHALL FABRİKASINDA
BOYA İŞÇİSİ

NECATİ KAYA
1943 ZONGULDAK doğumlu
HABAŞ (MALTEPE)'DE
ASETİLEN TÜP İŞÇİSİ

HÜSEYİN ÖZKAN
1933 SİVAS doğumlu
MUTFAKGAZ'DA
DOLUM İŞÇİSİ

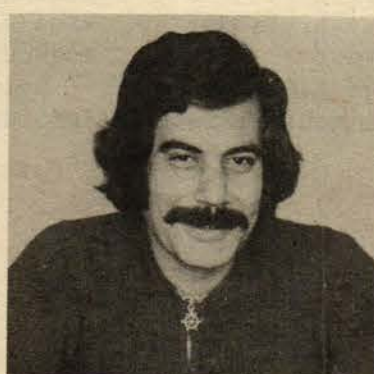
HİKMET KARAHAN
1944 KARAKOÇAN doğumlu
ROCHE'DA
İLAÇ İŞÇİSİ

MEHMET ESER
1943 ELBİSTAN doğumlu
PFİZER İLAÇ FABRİKA-SINDA MAKİNE OPERATÖRÜ

FETHİ ULUTUNA
1927 ESKİŞEHİR doğumlu
HABAŞ (KARTAL)'DA
ŞÖFÖR

CÜNGÖR BEDAVACI
1941 İSTANBUL doğumlu
TÜRK-HOECHST'DE
İLAÇ İŞÇİSİ

SAİT YILDIRIM
1944 KEHTA doğumlu
POLİMPKS'DE
BOYA İŞÇİSİ

ARTIK DEĞER-ÖDENEN ÜCRET İLE İŞGÜCÜNÜN

hatırlatma

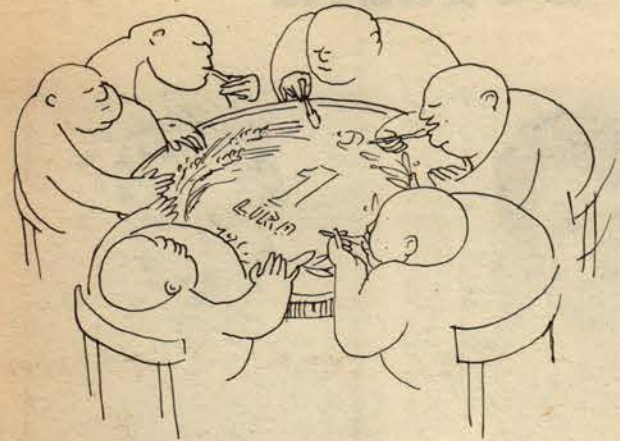
İlkin geçen sayılarda söylediklerimizi kısaca bir hatırlayalım:

Geçen sayılarımızda önce meta'ların ne olduğunu görmüş ve onların değerlerinin nereden geldiğini, bu değerlerin nasıl ölçüleceğini, sosyal emek'in (ortalama emek'in yani) ne demek olduğunu, bir meta olarak işgücünün değerinin nasıl hesaplanması gerektiğini ayrıntılı olarak belirtmiştik.

Bütün bu öğrendiklerimiz iki önemli noktada toplanabilir: Metaların değeri onların üretilmesi için harcanması gereken emek miktarı ile ölçülür.

Burada sözünü ettiğimiz emek ortalama emek'tir, sosyal emek'tir. Bu emek bütün metalarda "ortak" olarak bulunduğunu varsayabileceğimiz, belli bir ustalıkta, belli hünerde, belli kabiliyette bir işçinin ortalama gelişmişlikte aletlerle üretim yapması halinde - mesele - bir saatte şu kadar liralık değer yaratan emektir.

Bir meta olan işgücünün değeri de (para ile söylersek fiyatı da) aynı şekilde hesaplanacaktır. Yani işgücünün değeri (para ile söylersek fiyatı, yani ÜCRET) onun yeniden üretilmesi için gerekli maddelerin üretimi için harcanan sosyal emek miktarına eşittir.

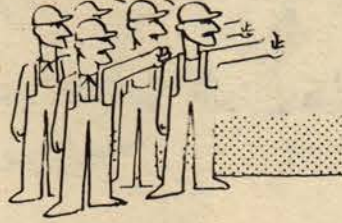
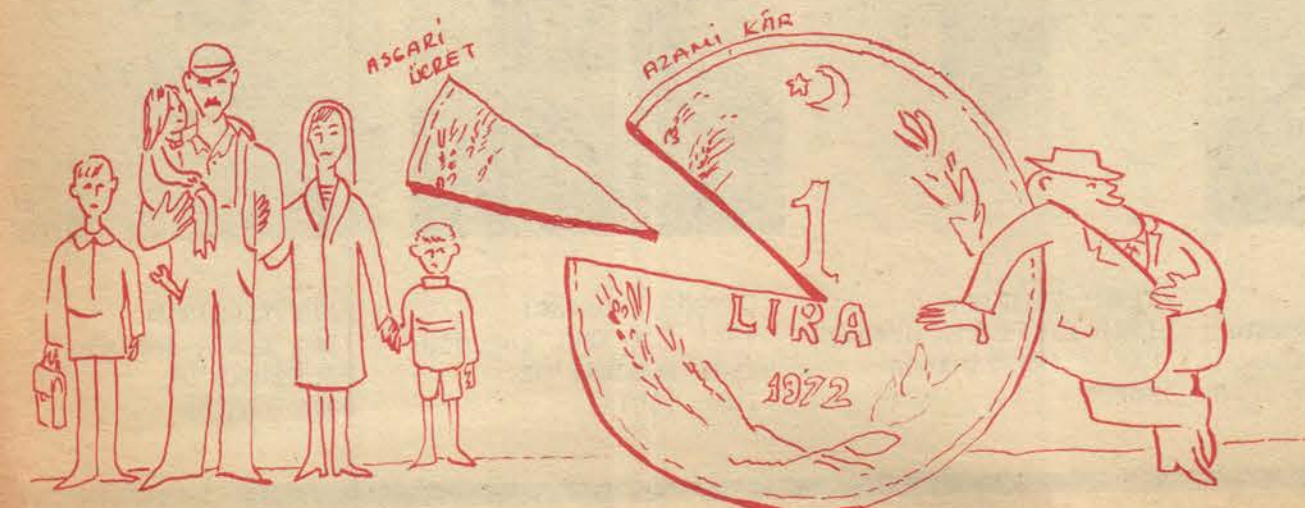

SERMAVE NASIL SÖMÜRÜYÖR

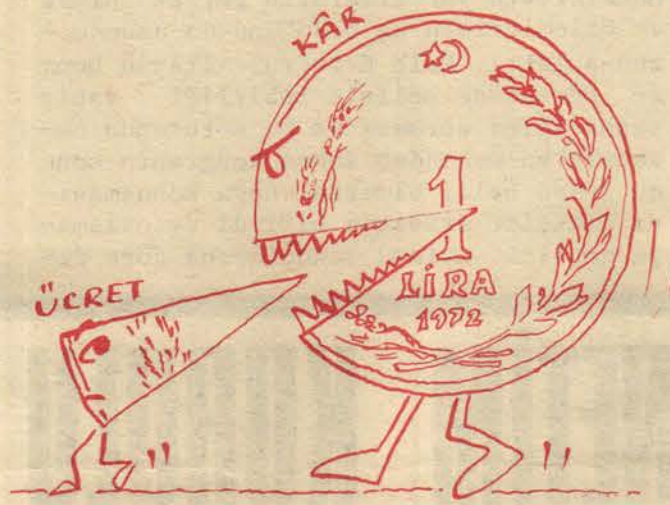
Bu bilgi tazelemesini tamamladıktan sonra sözümüzü bağlayabiliriz ve sömürünün nasıl ortaya çıktığını görebiliriz. Diyelim ki parasını artırmak isteyen parababası pamuk ipliği üretecektir. Yani patron olacaktır.

Bu adam pazardan neler satın almalıdır? Cevap kolayca veriliyor:

Pamuk almalıdır (hammadde), makina - lar almalıdır (iplik yapma makinaları,

bunların kurulacağı arsa, enerji, elektrik vb. kısaca fabrika) ve bu makinaları işletip pamuğu iplik haline getirecek olan işgücü.

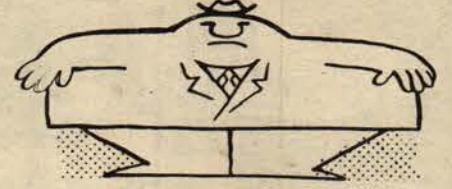
Bu örneğe göre diyelim ki patron 10 kilo pamuk aldı ve kilosunu 8 liradan aldı. Ve gene diyelim ki fabrikası gün de yalnızca 10 kilo pamuk işleyebiliyor. (Kolay anlaşılması için örnekler basitleştirdik). Makinalara da tam 766 bin 500 lira ödemiş olsun. İşgücü olarak da bir saatte 12,5 liralık değer yaratacak güçte sosyal emeği temsil eden bir işgücüne sahip işçiyi 25 lira gündelikle kiralamış olsun.

ÇALIŞMA BAŞLIYOR

Patron işçiyi makinanın başına geçirip, hammaddeyi de yerine koydurduktan sonra artık çekip gidebilir. Bundan sonrası tamamen işçi, hammadde ve makinalar arasında cereyan edecektir.

Saat 8, Çalışma başladı. Saatler ilerliyor. Pamuk gittikçe azalmakta, makina gittikçe aşınmakta, işçi gittikçe işgücünü kaybetmekte, işgücü azalmakta.

Öğleyin bir ara. Pamuk ve makinalar için değişen bir şey yok. Ama işçi, bu

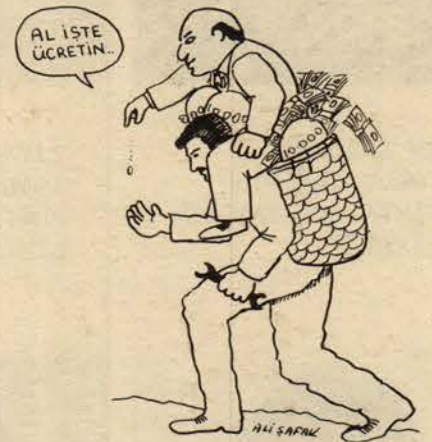

arada eksilen işgücünün birazını yerine koyacaktır. Yani dinlenecek, karnını doyuracak ve yeniden çalışabilecek tatkı, dermanı elde edebilmek için vücudunun ihtiyaçlarını giderecektir.

Öğleden sonra yeniden başladı çalışma. Pamuk gittikçe azalıyor. Makinalar gene aşınıyor, işçinin işgücü gene eksiliyor...

Ve akşam saat 6. Paydos. Durumu yeniden gözden geçirelim: Pamuk bitti. Makinalar belli bir miktarda aşındı, yıprandı. İşgücü tükendi. Sabah işbaşı yaptığında satacak bir malı olan, işgücü adlı metanın satabilecek durumda olan işçi şimdi aynı durumda değil. Bir başka patron yanassa yanına ve sorsa "Var mı satacak işgücün işçi arkadaş?" diye, alacağı cevap - üstelik zorunlu bir cevap - "Kalmadı" olacaktır. İşçinin yeniden işgücü satabilmesi için bir gün boyunca patrona ait malın içine akıttığı enerjiyi, dermanı, hüneri, ustalığı geri alması gerekmektedir. Yani beslenmesi, barınması, giyinmesi gerekmektedir.

Evet işçinin işgücü tükenmiştir ama buna karşılık cebinde 25 lirası vardır. Bu ona patrona sattığı işgücünün karşılığı olarak ödenen ücrettir.

İşin sonunda işçinin, makinaların ve pamuğun durumu budur işte. Buna karşılık ortaya sabahleyin olmayan, ancak çalışma boyunca yavaş yavaş ortaya çıkan bir mal çıkmıştır: İPLİK.

Acaba bu iplikte neler var? Belirli ki o yalnız pamuk değildir, yalnız aşınan makina payı değildir, yalnızca işgücü değildir. İplik bunların üçünün birleşimi, kaynaşımıdır. O yeni bir meta'dır artık.

BU YENİ METANIN DEĞERİ NEDİR ACABA?

Şimdi sömürüyü tam kavrayacağımız noktaya geldik. Acaba bu yeni meta'nın değeri nedir? Hesabı ilkin işçiye yaptıralım. İşçi şöyle hesaplayacaktır:

YARATTIĞI DEĞER ARASINDAKİ FARKTIR

"Bu malın değeri 80 lira on kilo pa muğun değeri, makinaların sekiz saatlik aşınma payı da 70 lira etti 150, eh, 25 lira da benim ücretim, benim işgücümün mala katılan değer toplam 175 lira etti. Demek malın değeri 175 liradır. Ama ben biliyorum ki mallar tam değerlerine satılacaklardır. Patron bunlara key fi bir kâr eklemeye kalksa kimse ondan almaz, çünkü malı değerine satan öteki satıcılar var."

İşçinin yaptığı ve yanlış olan hesa bı bir de şu tabloda görelim.

İŞÇİNİN YANLIŞ HESABI

80 Lira	PAMUKTAN GELEN DEĞER
70 "	MAKİNALARDAN " "
25 "	İŞÇİDEN " "

125 " MALIN DEĞERİ

Şimdi aynı hesabı bir de patron yap sın. Patron şöyle düşünecektir:

"Malımın değeri nedir? 80 lira pamuktan mala geçen değer, 70 lira makinalardan mala geçen değer etti 150. Bu işçi bana ne kadar değer yarattı. He saplayalım bakalım. Ortalama emek bir saatte 12,5 liralık değer yaratıyordu. Bu işçi bana sekiz saat çalıştı. Öyleyse mallarımın içine 8 x 12,5...100 liralık değer kattı. Öyleyse malımın değeri:

80 Lira	PAMUKTAN GELEN DEĞER
70 "	MAKİNALARDAN " "
100 "	İŞÇİNİN YARATTIĞI DEĞER

250 " MALIN TAM VE GERÇEK DEĞERİ

İŞTE SÖMÜRÜ

Yukarıdaki hesap açıkça gösteriyor. Patron amuğun ve makinaların değerini eksiksiz ödemiştir. Ama işgücünün yarattığı değeri işçiye tam olarak ödeme miş sadece 25 lira ücret vermiş (yani işgücünün değerini vermiş) ama işgücünün bir günde (sekiz saatte) yarattığı değeri vermemiştir. Yani 75 lira ek sik ödemiştir işgücünün yarattığı değerden.

Aradaki fark 75 liradır. Patron buna kâr diyecektir.

SÖMÜRÜ ORANI NEDİR?

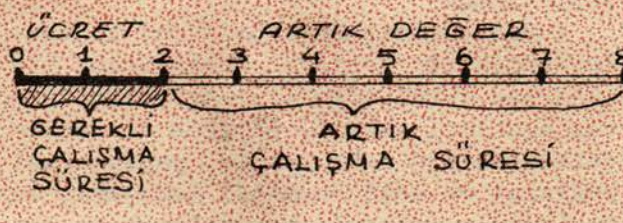
Yukarıda sıraladıklarımızı bir de şöyle ele alalım: İşçi sekiz saat çalışarak 100 liralık değer yarattı. Bunun 25 lirasını ücret olarak patron ona ödedi, geri verdi. Buna karşılık 75 liralık kısmı için bir şey ödemedi. Patrona kaldı. Şekil ile görelim:

100	İşçinin 8 saatte yarattığı değer	25	İşçinin aldığı ücret	75	patrona kalan değer
25	1	100			
75	3	300			

Görülüyor ki işçi 25 kendisi için, 75 patron için yaratmıştır. Yani bir kendisi için, üç patron için. Yüzde ile söylersek yüz kendisi için, 300 patron için. İşte bu orana (Bu örnekte yüzde 300) sömürü oranı denir. Kimya işkolun da gerçek sömürü oranı yüzde 352 olarak hesaplanmıştır.

Ama biz gene örneğe devam edelim. Durumu bir de zaman cetveli, işgünü cetveli üzerinde görelim:

Görülüyor ki işçi sekiz saatlik bir işgününün iki saatinde kendisi için aldığı saatında ise patron için değer yarattı. İşçi sınıfının bilimi işçinin aldığı ücret kadar değer yarattığı işgünü parçasına "gereklî çalışma süresi" patrona çalıştığı işgünü parçasına ise artık çalışma süresi adını veriyor,

Artık çalışma süresi içinde yaratılan değere de "artık değer" diyoruz. Bu patronlar tarafından elkonulan, karşılığı ödenmeden işçilerden alınan değer - dir. Sömürü de buradadır.

SERMAYE NASIL ÇOĞALIYOR?

Sermaye işte bu şekilde elkonulan artık değerlerin, karşılığı ödeme - miş işçi emeklerinin birikmesi ile artmakta çoğalmaktadır. Kestirme bir deyimle sermaye, elkonulmuş, karşılığı ödenmemiş işçi emeğinden ibarettir.

Konumuzu kapatırken bir fabrikadaki (Gene bir örnek tabii) artık değeri he saplayalım. İşçi arkadaşlarımız bu örneğe bakarak kendi işyerlerindeki artık değeri de bir bir hesaplayabilirler ve hesaplamalıdırılar da...

ARTIK DEĞER HESAPLAMA ÖRNEĞİ:

Diyelim ki bir fabrikada gömlek yapılmaktadır. Ve fabrika günde 800 gömlek yapmaktadır. Gömleğin tanesini 64 liraya toptan satmakta, gömleğin tanesini 41 liralık hammadde harcamakta (kumaş, düğme, iplik vb..) ve fabrikanın makinalarının günlük aşınma payı, kullandığı elektrik, su vb gibi enerji kaynaklarına, binanın amortismanına günde toplam 525 lira ayırıyor olsun. Ve bu fabrikada 60 lira asgari ücretle 40 işçi çalışıyor olsun. (Yalnız burada dikkat edeceğimiz nokta işçilerin hepsi aynı ücreti almıyor. Çıraklar belki 25 lira asgari ücretle çalışıyorlar, ustalar içinde 125 lira gündelik alanlar bile var. Ama hepsinin toplamı 2400 lira olsun, yani ortalama, işçi başına 60 lira) Şimdi bu fabrikadaki artık değeri aşağıdaki şekildeki gibi hesaplayabiliriz

64 (GÖMLEĞİN TANESİ)	X	800 (BİR GÜNDE ÜRETİLEN GÖMLEK)	=	51.200 (GÖMLEĞİN (MALIN) DEĞERİ)
İş gücünün Yarattığı Değer	+	Ham Madde + Makine Payı	=	51.200
		Makine Payını Düşelim	=	525
İş gücünün Yarattığı değer	+	Ham Madde	=	50.695
		Ham Maddeyi Düşelim	=	32.800
İş Gücünün Yarattığı Değer	=		=	17.895
Ödenen Ücret. (40 x 60)	=		=	2.400
ARTIK DEĞER	=		=	15.495

İŞÇİYİZ BİZ

İŞGÜCÜMÜZLE KOSKOCA BİR DÜNYA KURDUK PAZARLARINDA SATILAN EN KÂRLI MAL OLDUK ÇALDILAR "ARTIK DEĞERİMİZİ" AMA ÖĞRENDİK NASIL SÖMÜRÜLDÜĞÜMÜZÜ BU KEZ YENİDEN KURARKEN DÜNYAYI GELMEYECEĞİZ OYUNA BİZ SAHİP ÇIKACAĞIZ BÜÇLÜ ELLERİMİZLE BÜTÜN YARATTIKLARIMIZA

EGE'DE EMPERYALİST OYUNLAR:

Türk ve Yunan Halklarının ortak düşmanı sermayedar sınıftır

Son aylarda basın ve kamu oyunu çeşitli yönleriyle en fazla meşgul eden konulardan birisi de hiç şüphesiz Yunanistan ile ülkemiz arasındaki anlaşmazlık. Bu konuyu bizler ancak sermaye baskınından izleme fırsatını bulduk. Şimdi ise olayı kendi gözlerimizle görmeye çalışalım.

Yıllardır devam eden ettirilen Türk Yunan düşmanlığı Amerika ve çeşitli sermaye gruplarının çıkarları için son aylarda yeniden körüklendi.

Olayı açıklayabilmek için Yunanistan ve Türkiye'deki son gelişmeleri hatırlamamız gerekir.

Yunanistan'da faşizm

Yunanistan 7 yıldır Yunan Halkını faşist baskılarla inleyen, ülkesini emperyalist Amerika'ya peşkeş çeken, işçiler aydınlar üzerinde akıl almaz anti demokratik baskılar uygulayan ve halkı açlık, korku sefaletle başbaşa bırakan bir cunta tarafından yönetiliyor. Fakat 7 yıl bir ülke tarihinde az bir zaman değildir. Elbette Yunan cuntası etkilerini biçecekti. Nitekim bu baskılara ve haksızlıklara karşı halk arasında hoşnutsuzluklar yoğunlaşınca her faşist kafanın getirebileceği tek çözümler yolu getirildi: Halkın dikkatini bir başka yöne kaydırmak yolu...

Ege denizi meselesi bahane edilerek sun'i bir Türkiye düşmanlığı yaratılma ya çalışıldı. Halk artık Onasis, Niaros gibi para babalarının yaptıklarıyla ilgilenmez, ilgilenemez oldu. Pahalılığı unuttu. Faşizmi unuttu. Sömürüyü anti demokratik baskıları unuttu. Böylece Yunan cuntası kısa vadede amacını belli ölçülerde gerçekleştirmiş oldu. Ege Denizine, adalara tümüyle sahip olmak, su altı kaynaklarına, özellikle de karaborsaya düşmüş petrole el koymak rüyası Yunan sermayedarlarının olduğu kadar, Amerikan sermayedarlarının da yüzünü güldürdü.

Türkiye için ise durum değişik. Uzun bir faşizm dönemini geride bırakmış ve onun olumsuz etkilerini silmeye çalışan bir ülke Türkiye. İktidarda ilk defa ilerici unsurları barındıran, demokrasinin sınırlarını genişletmeye çalışan, tekelci sermayeye karşı olduğunu söyleyenler var. Bu durum elbette yabancı ve yerli sermayenin işine gelmiyor. Ve iktidarı düşürme yıpratma planları yapıyorlar. Tıpkı Yunan sermayesi gibi bizinkilerin de sarıldıkları bir dal oldu Yunanistan meselesi. Basın ve propaganda araçlarını bütün güçleriyle bu yönde çalıştırdılar. Ulusal duyguları sömürerek tezgahladıkları bu oyuna düşenler de oldu elbette. Fakat kısa zamanda işin aslı ortaya çıktı. Yaratılmak istenen bir petrol krizi, iki ülkenin silahlanma yarışı, olayın altında

yatan gerçekleri halkın kolaylıkla kavramasına neden oldu.

ABD'nin parmağı

Perdenin arkasından geri bıraktırmış ülkelerin halklarını birbirine kırdırmada epey deneyi olan Amerika çıktı ortaya. Amerikanın hesaplarını şöyle özetleyebiliriz. Vietnam ve orta doğudan sonra stratejik bir mevki olan Ege de patlamaya hazır bir çıban başı yara tarak ilerisi için savaş yatırımı yapmak. Kısa vadede ise iki ülke arasında ki gerginliği körükleyerek savaş ticareti yapmak.

Yunan adalarındaki üslerini kuvvetlendirmek, bir taraftan Yunanistana bir taraftan Türkiye'ye yeni silahlar, savaş uçakları satmak. Böylece de silah patronlarının daha iyi iş yapmalarını sağlamak ve asıl önemlisi Karadeniz ile Akdeniz arasında yaratılacak bu çıbanbaşı ile ekonomik ve askeri bakımdan Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Akdeniz'e geçmesini önlemek, böylece de ortadoğuda kurulmuş olan dengeyi kendi lehlerine bozmak.

petrol şirketlerinin çıkarı

Bu arada çok uluslu petrol şirketlerinin de oynadıkları oyunları gözden kaçırmamak gerekiyor. Özellikle Türkiye'ye oynadıkları oyun kısa vadede içinde bulunduğumuz bunalımdan yararlanarak yüksek kârlar elde etmekten öte niyetleri de taşıyor içinde.

Kısaca hatırlayacak olursak, bu petrol şirketleri varilini 3.5 dolara alarak 8 dolara bize sattıkları petrolü yeni hükümete 11,5 dolardan satma teklifinde bulundular. Bu teklif reddedildi. Suni bir savaş gürültüsünün yaratıldığı geçtiğimiz günlerde de teklifleri kabul edilmezse artık bize petrol vermiyecekleri tehdidi savurdular. Hükümetin ise bu konuda aldığı karar yerindeydi ve yer yer anti emperyalist bir nitelik bile kazandı. Yabancı petrol şirketleri tarafından işletilen Ataş rafinerisini durum böyle devam ederse devletleştirileceğini söyledi. Nitekim tutumun kararlılığı karşısında petrol şirketleri şartlarımızı kabul ederek Ataşı tam kapasiteyle çalıştırma ya başladılar. Fakat arkasından hemen şunu ekliyelim ki alınan bu tedbir ge-

çici bir tedbirdir. Petrol de dahil olmak üzere bütün yer altı kaynaklarımız devletleştirilmedikçe ve yabancı sermayeye ülkemizin kaynaklarını istedikleri gibi kullanma izni verildikçe bu tür sorunlar her zaman karşımıza çıkacaktır. Ve her zaman da meseleleri kolaylıkla halledecek şartlar içinde olmayabiliriz. Ekonomileri dışa bağımlı bütün geri bıraktırmış ülkeler için durum bundan farklı değildir. Bu ülkelerin kaderleri bağlı oldukları yerler tarafından çizilir. Ve bu bağlı oldukları ekonomilerin çıkarları için her türlü siyasi tehlikeye atılabilirler.

halkların düşmanlığı kimin işine yarar ?

Elimizdeki örnekte Türk ve Yunan halkları birbirine düşman edilmeye uğraşılıyor. Bu düşmanlıktan kimlerin çıkarı olacak. Önce "Böl ve Yönet" kaidesini uygulayan bu ekonomi ve siyasi merkezler böylece daha rahat yönetecekler.

Sonra Ortadoğu çıkarlarını daha rahat sürdürmek için dünya ve ortadoğu dengesini etkileyerek kendi lehlerine çevirmek için bu iki halkın düşmanlığını kullanacaklar.

Ege'de savaş çıkması iki kardeş halkın birbirini öldürmesi onları etkileyecek onlar böylece kendi çıkarlarına engel olabilecek ekonomik ve askeri güçlerin Akdeniz'e gelmesini engellemiş olacaklar.

Sonuç olarak söyleyeceğimiz şudur. Artık sermaye sınıfının bütün yutturmacaları günümüzde geçerliliğini yitirmekte. Artık sermayedarların ve onların oyunlarının karşısına karşısına tek tek ve cılız seslerle çıkmıyoruz. Hedeflerimizi şaşırtmak isteyenler şunu bilsinler. Bizim hedefimiz ne Yunan halkı ne de bir başka halktır.

Bizim hedefimiz Emperyalizm, uluslararası sermaye ve onun ülkelerdeki işbirlikçileridir. Savaşımız sermayedar sınıflardır. Savaşımız ezilenlerle, sömürülenlerle değil, ezenler ve sömürenlerledir.

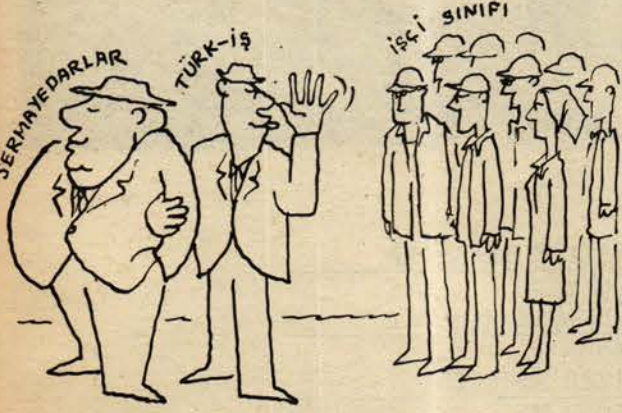
SSK

GENEL KURULU

TOPLANDI

DEVEKUŞU POLİTİKASI

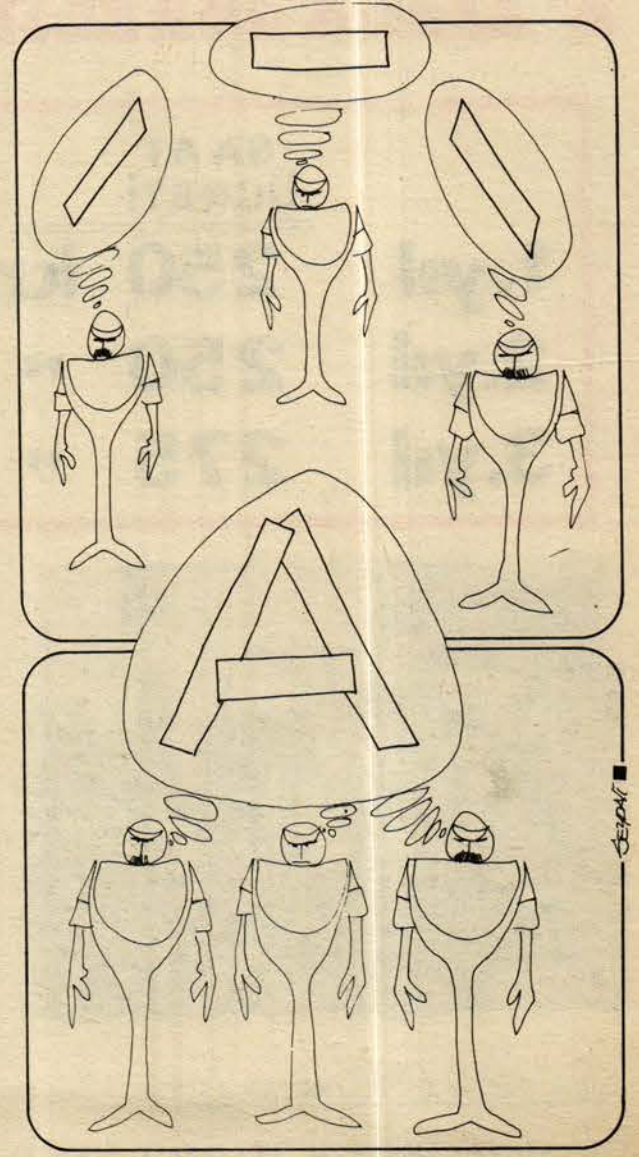
Sosyal Sigortalar Kurumunun 29. Genel Kurulu toplandı. AP iktidarı döneminde Türk-İş - Demirel işbirliğiyle bir karar alınmış DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalar SSK genel kurullarına çağrılmamıştı. Yasalara aykırı olan bu duruma, yasa dışı işlemlerine alışkın olduğumuz AP döneminde yadırgamamıştık.

Demokrasinin kurallarına bağlı, yasalara titizlikle uygulamaya dikkat eden, hele fikir özgürlüğünden yana olduğunu iddia eden bir iktidarın SSK genel kuruluna sadece Türk-İş'i çağırması, işçiler arasında tepkiyle karşılandı.

"Bizi en iyi anlayan başbakan sizsiniz" diye Demirel'e yağ yakan Türk-İş yöneticilerinin, sıkıştıkça genel grev blöfünü ileri sürmelerine yeni Hükümetin aldanmaması gerekirdi. Koskoca bir Konfederasyonu, Türk-İş'in tehdidiyle görmezden gelmek, devekuşu gibi kafayı kuma gömmekti. Yasaya göre işkolunda temsil yetkisi olan sendika genel kurula çağrılır. İşkolunda temsil yetkisi tartışmasız olan bir Lastik-İş'in, bir Maden-İş'in değil de çarçur sendikaların çağrılması SSK Genel Kuruluna gölge düşürmüştür. Üstelik sırf Türk-İş'e bağlıdır diye bir işkolundan birkaç sendikanın çağrılması da yasaya aykırıdır.

SSK'nın olumlu işler yapmasını beklediğimiz, umduğumuz genel müdüründen, Çalışma Bakanından, Hükümetten bu devekuşu politikasından kısa zamanda vaz geçmesini istiyoruz.

Ancak 14 Ekim seçimlerinden sonra girdiğimizi sandığımız demokratik ortamda da SSK genel kuruluna DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların çağrılmayacağını beklemiyorduk.

Üçüncü Demir Çelik Fabrikamız İskenderun'da kurulacak. Büyük fabrikaların inşaatları hem yıllarca sürer hem de bir çok inşaat firması birden çalışır. Fabrika sahası istimlak edilip, inşaat çeşitli firmalara ihale edilince, İskenderun'da bir çok Yapı-İş Sendikası kuruldu. Niçin çok sendika kuruldu diye düşünüyor insan. Doğru olanı işçilerin tek sendikada güçlü olarak toplanmaları değil mi? Ama hayır. Burada da hemen sermayenin oyunları giriyor işin içine.

Hep bildiğimiz gibi işçilerin bir araya gelmesini patronlar engellemeye çalışırlar. Bunun yüzyıllardır kapitalist ülkelerde bulunmuş denenmiş yolları var. İşte bunlardan biri de "Müteahhit Sendikası" yoludur. Ne demek "Müteahhit Sendikası"? Özellikle yapı işkolunda büyük firmaların kendi adamlarına kurdurdukları sendikaları vardır. Şirket bir yerde ihale aldı mı daha inşaat başlamadan, tesviye işleri yapılırken yani 5-10 işçi çalışırken he-

YAPI İŞÇİLERİNİN ÖRGÜTSÜZLÜĞÜNÜN SORUMLUSU TÜRK İŞ VE MÜTEAHHİT PATRONLARDIR

men, firmanın sendikası orada toplu sözleşme yetkisi alır ve üç yıllık sözleşmeyi imzalayıp Bölge Çalışma Müdürlüğüne verir. Böylece yasalara uyulmuş toplu iş sözleşmesi yapılmış olur. Daha sonra orada 2000 - 3000 hatta daha çok işçi çalışacakmış kimin umurunda.. İşçi işe girerken bizzat patron tarafindan sendikaya üye yapılır ve aidatı kesilir. Çoğu kere bu "Müteahhit Sendikaları" aidatları patroneşin alır lar. Yani bu inşaatta kaç işçi çalışacak: 2000 işçi; Kaç yıl sürecek inşaat 3 yıl. Ne eder bunların aidatı: Onar liradan 720 bin lira eder. Patronla bir pazarlık söz temsili 400 bine anlaşılır ve parayı alırlar. Sonra patron işçilerden her ay 10.TL. keserek 720 bin lira toplar. Böylece Patron 320 bin lira kârlıdır. Ayrıca işçilerin 3 yıl için ucuza satın alınmış işgüçleri de caba.

İskenderun'da da işler yukarıda anlattığımız gibi oldu. Fabrika inşaatını kaç firma almışsa o kadar da "firma sendikası" İskenderun'da yer tutup tabela astı. Ve daha 3 işçi 5 işçi, belki de bekçiler, işbaşı yapınca toplu iş sözleşmeleri imzalandı. Alan aldı satan sattı. İş bitti sanılırken, işçiler çoğalıp inşaatlar ilerledikçe, uyanık

işçiler duruma itiraz ettiler ve doğru dürüst sendikalar kurdular, gerçeği işçilere anlatınca, yürüyüşler ve hak istemeleri başladı.

Aynı durum, yanında Ereğli Demir Çelik'te olacak. Çünkü orada da fabrikayı büyütmek için yeni inşaatlar yapılacaktır. Çeşitli müteahhitlerin "firma sendikaları" toplu sözleşmeleri imzaladılar bile.

Aynı durum Gemlik Azot Sanayii de olacak. Çünkü daha inşaat sahasının tesviye işleri yapılırken, 10 işçi varken toplu sözleşme 3 yıllık olarak imzalandı. Yakında Gemlik'te 3000 inşaat işçisi çalışacak, o zaman elbette işçiler bu satılmışlığa karşı gelecekler ve yeni yeni olaylar çıkacaktır.

Bu olayların gerçek sorumlusu işverenlerdir.

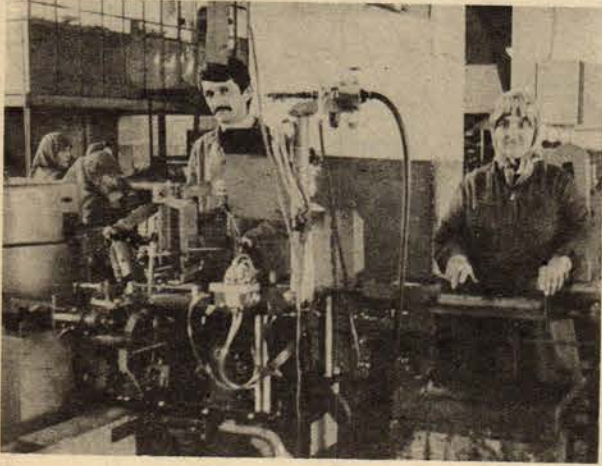
Onlarla birlikte yapı iş kolunu parselleyen Türk-İş Konfederasyonudur. Ve Türk-İş'in bir iş kolunda bir çok sendika kurdurarak işçileri birbirine düşüren böylece güçlü işçi örgütlerinin oluşmasını engelleyen politikasıdır.

Ama işçiler birleştikçe güçlenecek ve SARI ÇETELERİ ortadan yok edecek - tir.

PERTRİKS'TE YENİ SÖZLEŞME

	SAAT ÜCRETİ	AYLIK ZAM FARKI
1.yıl	250 kr.	600 tl.
2.yıl	250 "	600 "
3.yıl	275 "	660 "

ZEHRA DİLEK (PİL MONTAJ İŞÇİSİ)

1700 TL.(SÖZLEŞMEDEN ÖNCE AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(1. YIL ZAMMI)
2300 TL.(1.YIL AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(2. YIL ZAMMI)
2900 TL.(2. YIL AYLIK ÜCRETİ)
660 TL.(3. YIL ZAMMI)
3560 TL.(3. YIL AYLIK ÜCRETİ)

OSMAN ÇAKIR (ERİTME OCAKLARINDA İŞÇİ)

2580 TL.(SÖZLEŞMEDEN ÖNCE AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(1.YIL ZAMMI)
3180 TL.(1.YIL AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(2.YIL ZAMMI)
3780 TL.(2.YIL AYLIK ÜCRETİ)
660 TL.(3.YIL ZAMMI)
4440 TL.(3.YIL ÜCRETİ)

METİN DÜNDAR (KALIPHANE-TORNACI)

1800 TL.(SÖZLEŞMEDEN ÖNCE AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(1.YIL AYLIK ÜCRETİ)
2400 TL.(1.YIL AYLIK ÜCRETİ)
600 TL.(2.YIL ZAMMI)
3000 TL.(2.YIL AYLIK ÜCRETİ)
660 TL.(3.YIL ZAMMI)
3660 TL.(3.YIL AYLIK ÜCRETİ)

YILLIK İKRAMİYE

ÜÇ MAAŞ

YAKACAK YARDIMI

600 TL.

İZİN HARÇLIĞI

500 TL.

EVLENME YARDIMI: 750 TL.

DOĞUM YARDIMI : 500 TL.

ÖLÜM YARDIMI : 2500 TL.

ASKERLİK YARDIMI : 700 TL.

- HER AY BÜTÜN İŞÇİLERE AYLIK ÜCRETİ--
NİN %3'Ü KADAR PRİM

- KÖMÜR KARIŞTIRMA, KADMIYUM VE ÇİNKO
OCAKLARI KISIMLARINDA ÇALIŞAN ÜYELERİN
ÜCRETLERİNE % 25 ZAM.

- YEMEK

- İŞÇİLERİN İŞE GİDİŞ GELİŞLERİNDE
SERVİS OTOBÜSÜ.

- VARDİYA ZAMMI % 25

duyuru

KİMYA - İŞ GAZETESİNE GELEN MEK-
TUPLAR HER GEÇEN GÜN ARTMAKTADIR.
YURDUMUZUN ÇEŞİTLİ YERLERİNDEN
GAZETEMİZ İSTENMEKTEDİR. TOPLUMUN
HER KATINDAN GELEN BU İSTEKLERİ O-
LANAKLARIMIZ ÖLÇÜSÜNDE KARŞILAMAYA
ÇALIŞIYORUZ. ÖYLE Kİ GAZETEMİZİN
BASKISINI BİR SENE İÇİNDE ÜÇ MİSLİ
ARTTIRMAK ZORUNDA KALDIK.

BİR DE ÇEŞİTLİ İŞ KOLLARINDA ÇA-
LIŞAN SENDİKALI İŞÇİLER GAZETEMİZİ
İSTEMEKTE, TEŞKİLATÇI VE TEMSİLCİ
ARKADAŞLARIMIZDA BU İŞÇİLERE GAZETE
MİZİ DAĞITMAKTAYDI. ANCAK BU İSTEK-
LER BİZİM KARŞILAYAMAYACAĞIMIZ ÖLÇÜ
YÜ BULMUŞ DURUMDA.

DEĞİŞİK İŞKOLLARINDA ÇALIŞAN SEN-
DİKALI İŞÇİ KARDEŞLERİMİZE, KENDİ
SENDİKALARINDAN BEĞENDİKLERİ KİMYA
İŞ GAZETESİ GİBİ BİR GAZETE ÇIKARMA
LARINI İSTEMELERİNİ ÖNERİYORUZ.

BÜTÜN İŞÇİ SINIFINA DEVRİMCİ SE-
LAMLAR.

KİMYA-İŞ GAZETESİ

POLSAN ve FARSTAP'DA SÖZLEŞME İMZALANDI

polsan

	SAAT ÜCRETİ	ZAM FARKI
1. YIL	200 kr.	480 tl.
2. YIL	200 "	480 "

- 2 MAAŞ İKRAMİYE
- YAKACAK YARDIMI 300 TL.
- ÖLÜM YARDIMI
- EVLENME YARDIMI
- DOĞUM YARDIMI
- YEMEK (600 kr.)
- TAŞIT VAR

farstap

	SAAT ÜCRETİ	ZAM FARKI
1.YIL	200 kr.	480 tl.
2.YIL	200 "	480 "

- 2 MAAŞ İKRAMİYE
- HAFTALIK ÇALIŞMA 46 saat
- KIDEM TAZMİNATLARI 35 GÜN
- YEMEK VE TAŞIT VAR
- EVLENME YARDIMI 750 TL
- ÖLÜM YARDIMI 1500 TL
- DOĞUM YARDIMI 500 TL
- YILLIK İZİN HARÇLIĞI İZNİN HER
HAFTASI İÇİN 250 TL

TÜRKİYE KİMYA İŞÇİLERİ SENDİKASI ADINA SAHİBİ: DİNÇER DOĞU ● YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:
NURDAN ORPEN ● TEKNİK DÜZEN: KİMYA-İŞ EĞİTİM SEKRETERLİĞİ ● ADRES: KLOD FARER CAD-
DESİ 12/3 CAĞALOĞLU/İSTANBUL ● TELEFON: 22 91 30 ve 27 70 42 ● ÜYELERE PARASIZ DA-
ĞITILIR ● AYDA BİR YAYINLANIR MESLEKİ YAYIN ORGANIDIR ● BASKI: KARACA OFSET 25 KR.

Son baskı Ta: 27.6.1974